

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. In impedimento perpetuo, vel longi temporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

fieri, non autem quando fere certum est, mortem diutius esse asserendam, quo tempore potest occurrere opportunitas habentis facultatem legitimè absolvendi. Hæc ille, qui deinde n. 411. tunc approbat posse absolvi damnatos in Triremibus, ut in articulo mortis, quando debent periculosum mare transire, aut non esset aptus Sacerdos, aut haberi à tali damnato de facili non posset: Infero ego, non igitur omnes remigantes, ut putant minus bene aliqui apud Dianam p. 11. 17. 3. res.

23. Pergit Dicastillus ibidem. Plura sunt alia pericula, quæ arbitrio prudentis potius, quam certa regula designari possunt, ut, cum quis in morbum periculosum incidit, qui maiore ex parte mortem solet asserere, aut iter agit expostum prædonibus, occidere solentibus, vel curationem alicuius morbi aggreditur, quæ periculosa esse solet. Hæc ille.

24. Hinc non iudico, in articulo seu periculo hoc existere eum, qui tertiana simplici febre laborat, vel simili, quia non solet hæc maiore ex parte mortem asserere.

25. Contra, in dicto periculo constitutos iudico.

I. Damnatos ad mortem violentam, ipsis de proximo infligendam.

II. Navigantes, non semper, sed solum, quando incipit gravis tempestas, ut in casu modo dicto n. 22. de damnatis ad triremes.

III. Milites, etiam spontaneos. Ita Diana p. 11. Tr. 5. R. p. 29. ex Dicastillo, quando proximum est periculum, ut notat Layman lib. 5. r. 6. cap. 1. 3. n. 19. Ver. His adde.

IV. Prægnantes sub partu, quando expertæ sunt difficillem abas, & periculosum partum, & fortasse etiam omnes Puellas primi partus, & ut vult Castropalaus l. mox citando etiam illas, quæ ex complexione delicata, vel aliunde, prudenter, periclitari timent. Non igitur omnes parturientes, ut aliqui putant apud Dianam loco citato.

V. Eos, qui timent infamiam de proximo, seu se amissuros usum rationis.

VI. Eos qui servant peste infectis.

VII. Eos, qui febri, quam vocant Malignam, vel simili periculosa laborant.

VIII. Eos, quorum capita sunt proscripta, id est, qui impune possunt ab omnibus occidi, nec in loco sunt tuto, v. g. non sunt in regione distant, vel diversi domini, nam, tunc non essent in periculo vite.

IX. Eos, qui iter faciunt inter grassatores, seu latrones, qui quælibet occidere consueverunt, ut modo diximus ex Dicastillo.

X. Eos, qui capitale inimicitiam cum aliquo habent, à quo timent, se esse facile occidendos. Legatur Layman citatus, & Castrop. tom. 1. tractat. 4. disput. 4. p. 3. §. 5. n. 4.

26. Nimis ergo rigide loquutus est Valentia apud Thomam Sanchez in Decalogum, lib. 2. c. 13. num. 11. (cui adde Sotum, & Covarruviam, ibidem citatos) dicens nomine articuli mortis intelligi illud tempus, quo instat inevitabiliter mors. Nimis, inquam, rigide, nam intelligitur etiam periculum probabile, sed vero proximum, mortis, ut rectè probat Gaspar. Hurt. d. 10. de penit. diff. 9. alique, ex eo, Delugo de penit. d. 18. n. 21. quod Canonibus hæc de re loquentes, modo utuntur voce (articuli) modo (periculi) Et sanè, sicut obligatio, seu præceptum confitendi mortalia virget, non solum in stricto articulo, sed etiam in proximo probabili periculo mortis, ut communiter docetur, ita concedi prædicta facultas debuit omnibus Sacerdotibus, ut facilius Fideles dictam possent obligationem adimplere.

27. Tandem huc faceret quæstioncula illa, an merus Clericus in Minoribus, vel etiam Laicus possit absolvere ab excommunicatione constitutum in articulo mortis. Verum id In Trac. de excomm. c. 8. §. 4. n. 32. non admittemus.

§. 11. In Impedimento perpetuo, vel longi temporis.

28. Quando quis est ita impeditus, ut mortem non possit, personaliter, aut per Nuntium, supra §. præc. n. 8. dictum est, eo casu, re ad Pontificem, vel ejus Delegatum, potest absolvi casibus, & excommunicationibus reservatis per Causarum approbationem, & hoc deficiente, per Causarum approbationem, cum onere comparandi, mox §. 4. n. 32. explicando.

29. Ut id clarius fiat, sciendum est iura longioris excommunicatione contracta, ex percussione Clerici, disponere, ut ii qui hanc, etiam publicam, & excommunicatam contraxerunt, si adire Pontificem, vel ejus Delegatum non possint, possint ab Episcopo cum dicto onere explicando, absolvi. Intellige, in utroque caso, quæ prædicto casu iura c. Mulieres, c. ea noscitur, & Quamvis cap. De catero de sentent. excommunicat. cap. Quod de c. De Mon. De sent. excomm. cap. eos, cap. quædam in 6. non se restringunt ad aliquem forum in particulari.

30. Nonnulli autem asserunt Episcopos habere auctoritatem iure Delegationis, ut in sinu Palazzi Non. 17. 8. c. 3. n. 99. Nonnulli vero, ut Avila de Causis c. 7. d. 1. dub. 6. cum quibus ego sentio, iure ordinario dixi supra cap. §. 11. num. 3. in simili. De hac etiam an ab Hæresi, & videatur Diana p. 11. Tr. 5. Ref. 1. & 2.

31. Dixi (vel ejus Delegatum) nem si potestatem ad Regulares, qui habent potestatem delegatam Summo Pontifici absolviendi reservata Pontifici, prædicta non possint absolvi ab Episcopo, quia tunc est impedimentum, ut tenent De Lugo, de penit. d. 20. n. 1. Leander, d. 15. de excomm. quæ 61. alique. Quæstio hincignius Coninch. de penit. d. 8. dub. 11. tenet, in hoc casu, quo ad hinc Regulares Delegati, adhuc possint impediri absolvi ab Episcopo, quia, contraria interpretatione ad eundem Pontificem, ita ut Episcopo restat ejus ordinaria potestas absolviendi illas excommunicationes, quæ fuerat ipsi ablata per reservationem. Ita tenent Gaspar. Hurtad. & Corn. apud Dianam p. 11. Tr. 5. Ref. 9. resolut. 6. Leander autem dicit, hanc esse probabiliter sententiam, licet præcedentem probabiliorem.

32. His præmissis, assero, quamvis per id dictum nantur à Sacris Canonibus pro excommunicatione contracta percussione Clerici contracta, tamen intelligitur de omnibus aliis casibus, seu excommunicationibus reservatis, etiam in Cæna Domini, etiam ob hanc. Ita Suarez de penit. d. 3. c. 1. §. 1. n. 9. Castrop. in 2. Sanctar. de hæres. 6. d. 3. alique. Et quod Hartmann tra Sanchez in summa lib. 1. c. 16. n. 37. Ratio est quædem ratio confessionis militat in omnibus. Vnde regula Generalis hæc formetur. Quilibet impeditus perpetuo, seu longo tempore, in quo procederet tunc morte antequam habeatur, qui de iure ordinarius, vel Delegatus, valeat eum absolvere, potest Absolvere de prædictis directè ab Episcopo obtinere, quia in prædictis, ac si esset in periculo mortis, sub hac ratione, ut, qui fuit absolutus, ab excommunicatione restituta Summo Pontifici, si deinde aditum ad ipsam habuerit, vel ad ejus Delegatum, debeat coram illo comparere, mox universaliter explicabitur §. 4.

33. Quid si haberi Episcopus nequeat, possitne in prædicto impedimento perpetuo, vel longi temporis solutionem de his obtinere penitens à Parocho, vel quolibet legitimo confessorio, & hoc deficiente à quocunque Sacerdote?

34. Respondeo, Negant multi ut Bonac. de Causis parat. 2. g. 22. agens de casib. Bullæ Cæna. Valquez de penit. ad quæst. 9. art. 3. dub. 8. & 9. Dauid. in Bull. Cæna lib. 3. §. 2. g. 8. num. 28. Diana p. 9. r. 7. ref. 10. alique citati Boiss. in q. mor. tit. 4. de iurisd. absol. de casib. reservatis.

quia prædicti textus solum concedunt, ut in prædictis impedimentis adeatur Episcopus, nihil de aliis Confessariis. Multi tamen non minus probabiliter, in foro tamen Conscientiarum, & quoad excommunicationem, cum prædicto onere mox explicando, concedunt, quia reservatio, quæ est instituta ad bonum animæ, in ejus damnum fugeret, nisi sic eos textus interpretarentur. Ita Castrop. de pen. p. 15. §. 4. n. 3. & de Conf. d. 1. p. 11. §. 5. n. 6. Suar. de pen. d. 30. §. 1. n. 10. sine. Alter. tom. 1. disp. 6. lib. 1. c. 6. & 8. aliisque ap. eod. Ludov. Bertrand. Loth. in Refol. Theol. tr. 1. q. 1. art. 9. n. 1.

35. Ex his diluitur illa difficultas, An sicuti Episcopus potest hunc impedimentum absolvere à Papalibus, sic Parochus, vel quilibet Confessarius possit absolvere à casibus, vel excommunicationibus, Episcopo forte reservatis cum, qui habet modo dicto impedimentum, quo contingendi ad Episcopum aditus non datur.

36. Respondeo, Et id etiam plures negant, ut Alter. dicit. l. cc. De Lugo de pen. d. 20. num. 22. Suar. l. c. n. 12. quia Sacri Textus illud concedunt ob difficultatem ascendendi ad Pontificem: at accessus ad Episcopum solet esse facilius; nihilominus etiam plures, ut Castropal, Dand. Bossius l. cc. Gran. in 3. p. contr. 7. trall. 10. d. 7. alique apud Dianam p. 9. trall. 7. ref. 10. Loth. loc. c. expresse addens etiam hæresim quamcumque cum Castrop. contra Sanc. & Caver. Dicatill. apud Dianam p. 11. tr. 8. ref. 49. laus probabiliter, in eodem foro Conscientiarum, & cum oneribus mox declarandis, concedunt propter rationem modo dictam: Cum enim reservatio sit odiosa, non debet in damnum animarum vergere, ut certè, si secus dicere vellemus, vergeret in hoc casu.

37. Sed, quæso te quænam in particulari sunt impedimenta, quæ specialiter sufficiunt ad hoc, ut Episcopus ejusmodi excommunicationes Papæ reservatas, etiam publicas absolvere possit. Quod est petere, Quondam prædenter judicandum sit, prædicta impedimenta esse perpetua vel longi temporis, ita, ut moraliter constet, non posse ante mortem absolvi à legitimo Superiore?

38. Respondeo, Præter periculum mortis, quod perituræ doctrinæ §. præced. est

1. Infirmitas longa, etiam si periculosa nunc non sit.

III. Paupertas: ut si Romanus non nisi mendicando vivere deberet, qui mendicare non solet.

IV. Aetas senilis seu puerilis, imò, si contraxisset quis excommunicationem ante pubertatem, ejusque absolutionem pereret post pubertatem, posset Episcopus absolvere.

V. Fragilitas sexus, id est, esse mulierem cujuscumque conditionis.

VI. Attributus alteri: ut filius familias vel servus, quando sine præjudicio Domini Papam adire nequit.

VII. Cura animarum, vel temporale dominium, quando rationabiliter timetur, ne oves, vel Vassalli damnum patiantur.

VIII. Debilitas in viris delicatis, qui judicantur, non posse ferre itineris labores.

IX. Quodlibet aliud impedimentum quod prudenti judicio legitimum putetur. Hæc cum citationibus Sacrorum Textuum habes collecta apud Leandrum, d. 17. de excomm. quest. 58. & apud Dianam, p. 5. tr. 9. ref. 6. inter quæ adnumerant merito alii inimicitias graves, quæ impediunt iter, necessitatem succurrendi familiæ, vel parentibus, retentionem in carcere, in Tremitibus, in Claustris, obligationem exercendi munus publicum, quod illud iter non permittat, si munus relinqui sine gravi detrimento non valeat, & similia quæ etiam habes apud Suar. de Conf. d. 22. §. 1. n. 63. Delug. d. 20. de pen. n. 19. Castrop. tr. 1. q. 4. d. 4. p. 3. §. 5. d. 3. aliosque.

39. Quæres: Sicuti Episcopus per se potest absolvere in prædictis necessitatibus, & impedimentis recurrentibus ad Pontificem, potestne etiam ejus Vicarius Generalis?

Par. III.

40. Respondeo, Ex commissione Episcopi, non est dubium: Ita Sanch. de matr. l. 2. d. 40. n. 14. Quint. tr. 9. §. 1. num. 6. cum enim potestas Episcopo conveniat ratione dignitatis, potest illam alteri, quamvis non Vicario Generali, delegare. At, an ex ipsa constitutione Vicarius hæc potestas absolvendi (ut etiam dispensandi) in casibus necessitatis conveniat Vicario, major est difficultas. Certè mihi, & aliis negandum videretur, juxta Sanch. de matr. l. c. num. 9. Fagund. Suar. aliosque apud Dianam part. 9. tract. 6. ref. 59. & ibid. tract. 9. ref. 41. quidquid alii nimis indulgenter concedant: Apud eundem Dianam. Ratio est, eadem imò major, quam innovimus supra cap. 10. §. 27. num. 10. Lege Dianam ibid. idem dicentem de Confessario electo per Bullam Cruciatæ, & de Regulari privilegiato: hi enim non possunt extendere privilegia absolvendi, vel dispensandi, quæ habent, ad illos casus, ad quos Episcopi potestas extenditur ratione dictæ necessitatis, &c.

41. Ejusmodi absolutum ab Episcopo, vel modo dicto ab ejus Delegato, quando non est recursus ad Pontificem in dictis excommunicationibus reservatis publicis, debet se præsentare Pontifici, vel ejus Delegato in iis casibus, in quibus impedimentum forte cessaret, ut si pauper fieret dives, &c. (excepto impedimento impubertatis) rectè notat Hurtadus, diffut. 15. de excomm. diff. 3. num. 10. & nos supra indicavimus, atque infra §. 4. n. 6. univèrsaliter notabimus.

42. Præterea prædicta impedimenta, quæ sufficere dicimus Episcopo ut absolvat penitentem à reservatis Summo Pontifici, sufficiunt etiam proportionaliter, in foro tamen interno, & cum oneribus mox explicandis, ut deficiente Episcopo, possit alius Sacerdos absolvere ut diximus num. 35.

§. III. In Necessitate alia urgente.

1. Potest evenire, ut non sit perpetuo quis impeditus, nec longo eo tempore, quo non sit habiturus Confessarium legitimum, sed tamen aliqua interim vergeatur necessitate.

2. Quare inquirimus, quid tunc agendum ab eo, qui, & alia peccata non reservata habet, & casibus item, vel excommunicationibus reservatis, etiam ob hæresim contractis, (teste Castrop. Tomo primo, trall. 4. part. 3. §. 6. numero secundo) forte laborat, potestne ex illa necessitate directè à non reservatis, & à reservatis, indirectè absolvi ab Ordinario Confessario cum onere se præsentandi, iterumque peccata illa reservata ritè confitendi? Scimus enim (quidquid aliqui sentiant in oppositum) non posse directè, quia ille Confessarius, qui supponitur præsens, caret iurisdictione pro reservatis, ut clarius mox n. 4. explicabimus.

3. Dico, de tota hac quæstione me disputasse in meth. Comm. cap. 1. §. 6. d. num. 18. ubi ex sententia probabiliter affirmavi, posse, & addidi duos alios modos quibus uti valet is, qui in necessitate dicta positus caret Confessario potente à reservatis absolvere, quæ hic non sunt cum Lectoris molestia repetenda. Qualis autem debeat esse necessitatis gradus, sive ex notabili infamia, sive ex alio gravi detrimento procedens, ibidem distinctè declaravi.

4. Illud discrimen clarius hic est explicandum: nam supra docuimus, in articulo mortis, & impedimento perpetuo, non adesse onus comparendi coram Superiore, quando quis per inferiorem absolvitur à casu reservato, sed solum, quando absolvitur ab excommunicatione, quam inferior absolvere nequit: at quando quis sequens hanc sententiam probabilem, ab inferiori, vel simplici Sacerdote absolvitur, propter urgentem necessitatem aliam, v. g. ne incurrat notabilem infamiam nō communicet, unde vult præmittere modo dicto Sacramentalem Confessionem, semper debet postea se sistere Superiori, vel ejus Delegato, nec solum, ut accipiat poenitentiam, vel remedia suorum peccatorum,

H 2 sed